

Sygn. akt VII U 561/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: Anita Milewska

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2015 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy M. K. (1) i A. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania M. K. (1) i A. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 17 lutego 2015 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla A. R. jako pracownika u płatnika składek M. K. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) wynosi w okresie od dnia 30 września 2014 roku do dnia 13 października 2014 roku kwotę 6.000,00 zł (sześć tysięcy złotych) brutto, a od dnia 14 października 2014 roku kwotę 8.000,00 zł (osiem tysięcy złotych) brutto,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz A. R. i M. K. (1) kwoty po 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) dla każdego z odwołujących tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

A. R. oraz płatnik składek M. K. (1) w dniu 11 marca 2015 r. złożyli do Sądu Okręgowego Warszawa–Praga w Warszawie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji z dnia 17 lutego 2015 r., znak: nr (...) stwierdzającej, że A. R. od dnia 1 października 2014 r. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowym

i wypadkowemu. Odwołujący się zaskarżonej decyzji zarzucili naruszenie art. 2a ust 1., art. 6 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 9 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz sprzeczność z art. 2, art. 10

§ 1, art. 11⁽³⁾, art. 18^(3a) § 1 i § 5, art. 18^(3a), art. 18^(3b) § 1 i art. 22⁽¹⁾ § 1 Kodeksu pracy. Odwołujący wskazali, że w związku z rozszerzającym się zakresem świadczonych usług w ramach działalności gospodarczej prowadzonej pod nazwą (...) zdecydował o zatrudnieniu osoby do prowadzenia firmy i reprezentowania jej na zewnątrz. Pracodawca ubezpieczonej stwierdził, że zawarł z nią umowę o pracę, dokonał wszelkich formalności wymaganych prawem, składał terminowo deklaracje, wypłacał wynagrodzenie, opłacał składki do ZUS oraz podatki do Urzędu Skarbowego wynikające z umowy, natomiast A. R. wykonywała powierzone jej obowiązki z należytą starannością.

Skarżący podnieśli również, że podczas prowadzonego naboru na stanowisko koordynatora ds. projektów istotne były umiejętności organizacyjne, dyspozycyjność, kreatywność, umiejętności łatwego komunikowania się, zmysł estetyczny oraz znajomość języka angielskiego i hiszpańskiego. Zdaniem odwołujących, A. R. spełniała wszystkie wyżej wymienione kryteria (k. 2-7 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. o jego oddalenie od decyzji z dnia 17 lutego 2015 r. zmienionej decyzją z dnia 30 marca 2015 r. na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, iż w decyzji z dnia 17 lutego 2015 r. uznał odwołującą jako pracownika u płatnika składek (...) niepodlegającego obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 października 2014 r. ZUS wskazał również, że po przeanalizowaniu odwołania skarżących, zmienił przedmiotową decyzję w ten sposób, że stwierdził podleganie przez A. R. obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 października 2014 r.

u płatnika składek (...) oraz, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe stanowi kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w danym okresie. Zdaniem organu rentowego umowa o pracę z ubezpieczoną z ustalonym wynagrodzeniem w kwocie 8.000,00 złotych jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego jest nieważna zgodnie z art. 58 § 2 k. c.

(k. 8 a. s.).

W piśmie procesowym z dnia 26 maja 2015 r. pełnomocnik odwołującej wniósł na podstawie art. 477¹³ k.p.c. o umorzenie postępowania w części stwierdzającej, iż A. R. jako pracownik u płatnika składek M. K. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 października 2014 r. wobec uwzględnienia w tej części odwołania z dnia 10 marca 2015 r. decyzją organu rentowego z dnia 30 marca 2015 r. zmieniającą decyzję z dnia 17 lutego 2015 r. Ponadto wniósł o uwzględnienie odwołania z dnia 10 marca 2015 r. w pozostałym zakresie i tym samym o zmianę w zakresie punktu 2 zaskarżonej decyzji z dnia 17 lutego 2015 r. zmienionej decyzją z dnia 30 marca 2015 r. poprzez ustalenie, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe stanowi kwota określona w umowach o pracę zawartych pomiędzy odwołującą a M. K. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...)

w dniu 30 września 2014 r. oraz w dniu 14 października 2014 r., gdzie wynagrodzenie za świadczoną pracę wyniosło odpowiednio w okresie od dnia 1 października 2014 r. do dnia 14 października 2014 r. 6.000,00 złotych brutto, a po dniu 14 października 2014 r. 8.000,00 złotych brutto. Pełnomocnik ubezpieczonej wniósł także o zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych oraz przeprowadzenie dowodów załączonych do niniejszego pisma (k. 20-38 a. s.).

Pismem procesowym z dnia 4 września 2015 r. pełnomocnik odwołującej przedłożył dokumentację mającą stanowić dowód wykonywania przez nią pracy na rzecz pracodawcy oraz wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków M. T. oraz I. S. (k. 58-59 a. s.).

Na rozprawie w dniu 8 października 2015 r. pełnomocnik cofnął wniosek w przedmiocie dopuszczenia dowodu z zeznań M. T. (k. 76 a. s.).

Pismem procesowym z dnia 9 listopada 2015 r. pełnomocnik odwołującej przedłożył oryginalne akta osobowe A. R. (k. 80 a. s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. R. ukończyła w 1997 r. Liceum (...) w L., a następnie w 2002 r. Akademię (...) w L. na oddziale Stomatologii. Odwołująca była zatrudniona w (...) w latach 2003-2014 oraz w latach 2012-2014 odbywała staż w Wielkiej Brytanii, Wietnamie, Brazylii, USA, Portugalii, Szwecji,

Włoszech i Szwajcarii. Ponadto ubezpieczona wykazała bardzo dobrą znajomość języków obcych angielskiego i hiszpańskiego potwierdzoną odpowiednim certyfikatem i zaświadczeniem (k. 38 a. s. Curriculum vitae).

W dniu 30 września 2014 r. A. R. zawarła z M. K. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) umowę o pracę na okres próbny 14 dni od dnia 1 października 2014 r. do dnia 14 października 2014 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku koordynatora ds. projektów za wynagrodzeniem 6.000,00 złotych brutto miesięcznie (umowa o pracę k. 9 a. r.).

W dniu 14 października 2014 r. wyżej wymienione strony zawarły ponownie umowę o pracę na czas określony 5 lat do dnia 14 października 2009 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku koordynatora ds. projektów za wynagrodzeniem 8.000,00 złotych (umowa o pracę k. 11 a. r.).

Zgodnie z zaświadczeniem, płatnik składek wypłacił odwołującej wynagrodzenie za okresy orzeczonej niezdolności do pracy na podstawie art. 92 k. p. od dnia 1 listopada 2014 r. do dnia 3 grudnia 2014 r. (k. 3 a. r.).

Ubezpieczona otrzymała zaświadczenie lekarskie z dnia 1 października 2014 r. dopuszczające ją do wykonywania pracy (k. 12 a. r.).

W dniu 29 września 2014 r. A. R. ukończyła szkolenie okresowe z dziedziny szkolenia wstępnego ogólnego oraz instruktażu na stanowisku pracy koordynatora ds. projektów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (k. 13 a. r.).

W toku postępowania przed organem rentowym została także przedstawiona lista obecności z podpisami odwołującej za miesiąc październik 2014 r., lista płac dotycząca A. R. oraz zestawienie przychodów i wydatków firmy (...) za rok obrotowy 2014, z którego wynika, że przychód został osiągnięty na poziomie 48.795,00 złotych, a wydatki poniesione zostały na łączną kwotę w wysokości 93.286,09 złotych (k. 14-18 a. s.).

Z dokumentacji dołączonej do odwołania wynika, że z zestawienia z roku obrotowego 2015 za miesiące styczeń i luty, dochód firmy wyniósł 19.593,66 złotych. Ponadto członek (...) S.C." w osobie E. J. oświadczył, że w ramach zlecenia (...) wykonało na ich rzecz trzy projekty opakowań do dystrybucji detalicznej artykułów kosmetycznych i pielęgnacyjnych oraz cztery projekty dystrybutorów umożliwiające ekspozycję towarów. Zlecenie zostało przyjęte przez M. K. (1) w ostatnim tygodniu września z terminem realizacji do końca października 2015 r. Niemniej jednak do zakresu obowiązków odwołującej należało z wyżej wymienioną spółką uzgadnianie szczegółów zlecenia, a także dostarczenie faktury VAT do siedziby firmy po zrealizowaniu zlecenia w całości w umówionym terminie (k. 5-7 a. s.).

Z zestawienia przychodów i kosztów obejmujących okres styczeń-lipiec 2015 r. wynika, że dochód osiągnięty został na poziomie 20.327,26 złotych, natomiast po skorygowaniu o amortyzację i nakłady na wyposażenie użytkowane długoterminowo, 44.543,04 złotych.

Odwołująca przedstawiła faktury VAT na potwierdzenie swojej delegacji służbowej do G. i S. dotyczącej wyjazdu na poszukiwanie plenerów zdjęciowych, wystawiła faktury VAT związane z usługą rekwizytorską z wykorzystaniem materiałów własnych zleceniobiorcy oraz wykonaniem indywidualnych projektów opakowań do dystrybucji detalicznej dystrybutorów do ekspozycji towarów (k. 23-26 a. r.).

Odwołująca została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od dnia 1 października 2014 r. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę od dnia 1 października 2014 r. z podstawą wymiaru składek 7130,44 złotych (dane ubezpieczonego o podstawach wymiaru składek a. r.). W dniu 1 listopada 2014 r. ubezpieczona stała się niezdolna do pracy z powodu choroby związanej z ciążą (okoliczność bezsporna).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako organ uprawniony do kontroli i weryfikacji podstawy wymiaru składek i prawidłowości zgłoszenia do systemu ubezpieczeń społecznych, wszczął w tym zakresie postępowanie wyjaśniające.

W oparciu o powyższe ustalenia, organ rentowy w dniu 17 lutego 2015 r. wydał decyzję, nr: (...), stwierdzającą, że A. R. jako pracownik u płatnika składek (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 października 2014 r. Po wniesieniu odwołania do Sądu przez A. R. i M. K. (1), ZUS ponownie przeanalizował niniejszą sprawę i decyzją nr (...) z dnia 30 marca 2015 r. stwierdził, że A. R. jako pracownik u płatnika składek (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowym i wypadkowemu od dnia 1 października 2014 r. oraz, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe stanowi kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w danym okresie. Organ rentowy oparł powyższe rozstrzygnięcie na podstawie art. 123 w związku z art. 83 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 154 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego. Na zmianę decyzji organu rentowego w przedmiocie objęcia odwołującą ubezpieczeniem społecznym miało wpływ dołączenie nowych dowodów w sprawie, tj. oświadczenia złożonego przez E. J., która jest współnikiem spółki (...) S.C.” W przedmiotowym oświadczeniu wyżej wymieniona potwierdziła fakt współpracy z firmą (...). Niemniej jednak, zdaniem organu rentowego ustalenie wysokości wynagrodzenia w kwocie 6.000,00 złotych, a następnie 8.000,00 złotych nastąpiło z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu. ZUS podniósł, że umowa zawarta między odwołującymi się stanowi naruszenie art. 58 § 2 Kodeksu cywilnego, w myśl którego nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. W związku z powyższym, ZUS ustalił dla ubezpieczonej wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w danym okresie z tytułu zatrudnienia u ww. płatnika składek (decyzje odmowne k. 30-35 a. r.).

W oparciu o materiał dowodowy w postaci zeznań świadka I. S.

i przesłuchania odwołujących się, Sąd ponadto ustalił, że A. R. nie знаła pracodawcy przed podjęciem pracy. Ze względu na problemy zdrowotne z ręką, zrezygnowała z wykonywanej pracy w zawodzie stomatologa. Ubezpieczona odpowiedziała na zamieszczone w Internecie ogłoszenie opublikowane na przełomie sierpnia i września 2013 r. poprzez wysłanie swojego CV. Była jedną z wielu kandydatów. Odwołujący postanowił zatrudnić wyżej wymienioną z uwagi na posiadaną przez nią bardzo dobrą znajomość języków obcych oraz, że była osobą z poza branży reklamowej. Firma odwołującego głównie zajmuje się budową scenografii i udziałem w produkcjach filmowych i reklamowych. Zatrudnienie ubezpieczonej nastąpiło w celu perspektywicznego rozwoju firmy, a także obciążenia z ilości obowiązków płatnika składek. Wysokość wynagrodzenia odwołującej ustalili wspólnie w oparciu o ceny panujące na rynku. Wynagrodzenie zwiększyło się po dwóch tygodniach pracy z 6.000,00 złotych do 8.000,00 złotych, ponieważ rozpoczęła się obsługa dodatkowego projektu zagranicznego, co wymagało jeszcze większej pracy i korzystania dodatkowo z umiejętności posługiwania się językami obcymi. Projekt dotyczył umowy współpracy pomiędzy M. T., który prowadził swoje działalności w L. i w B. a M. K. (1). Realizacja projektu miała odbywać się w okresie od dnia 1 października 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a więc od daty, w której zatrudniona została odwołująca. Za wykonane usługi, zleceniobiorcy przysługiwało łączne wynagrodzenie w wysokości 250.000,00 złotych (k. 58 a. s. umowa współpracy). Odwołująca świadczyła pracę w domu w (...) w L.. Praca była mobilna a czas pracy elastyczny. Do zakresu obowiązków ubezpieczonej należało wykonywanie telefonów, maili, wystawianie faktur dla innych firm, jeżdżenie do biura księgowego, zajmowanie się i kontrolowanie głównego projektem firmy związanego z M. T.. W ramach obsługiwanego projektu, A. R. spotkała się z M. T. w celu poszukiwania miejsc do sesji zdjęciowych, wykonała projekty graficzne. Z projektem była związana konieczność znajomości języka obcego na poziomie zaawansowanym. (...) miało płynność finansową. Odwołujący z własnych środków związanych z prowadzeniem innych działalności gospodarczych wypłacał wynagrodzenie ubezpieczonej. Nikt inny nie zatrudniony na jej miejsce. Odwołujący część zleceń wykonywał samodzielnie oraz powierzył podwykonawcom takich, jak realizowanie projektów związanych z budową scenografii, szukaniem rekwizytów, co wiązało się bezpośrednio z obniżeniem marży.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie akt rentowych oraz na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, między innymi na podstawie dokumentów złożonych przez odwołujących oraz

ich przesłuchania. Powołane przez Sąd dowody z dokumentów, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Co istotne, strony, w tym organ rentowy za wyjątkiem jednej faktury, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, należało uznać za mające walor dowodowy

i ustalić na ich podstawie stan faktyczny. Odnośnie faktury nr (...) za nocleg w Hotelu (...) w G., Sąd także przyznał jej walor dowodowy w niniejszej sprawie. Pomimo braku podpisu osoby upoważnionej do odbioru powyższego dokumentu, Sąd dał wiarę przesłuchanym odwołującym w powyższym zakresie i uznał pomimo wątpliwości organu rentowego, iż ubezpieczona faktycznie przebywała w T. w celach służbowych.

Jednocześnie Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadka. Zdaniem Sądu Okręgowego złożone zeznania były logiczne, spójne i wzajemnie się uzupełniały. Potwierdzały one wersję przedstawioną przez odwołujących, przynajmniej w części dotyczącej tych okoliczności, które były świadkowi znane. I. S. potwierdziła fakt wykonywania pracy przez ubezpieczoną u płatnika składek.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. K. (1) i A. R. od decyzji organu rentowego z dnia 30 marca 2015 r., nr: (...) jest uzasadnione i podlega uwzględnieniu.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla odwołującej, co przesądziło o kierunku kontroli sądu ograniczonej jedynie do tej spornej kwestii.

W zaskarżonej decyzji organ rentowy nie kwestionował faktu wykonywania przez odwołującą pracy na podstawie umowy o pracę na rzecz płatnika składek (...), a jedynie wysokość wynagrodzenia umówionego przez strony na kwotę 6.000,00 złotych brutto miesięcznie w okresie od dnia 1 października 2014 r. do dnia 14 października 2014 r. oraz 8.000,00 złotych od dnia 15 października 2014 r.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 j. t.), zwana dalej „ustawą”, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. W myśl art. 8 ust. 1 powołanej ustawy za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, a zgodnie z art. 13 pkt. 1 obowiązek podlegania takiej osoby ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu trwa od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, o czym stanowią art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. Z kolei podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe.

W ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa zgodnie z dyspozycją art. 58 Kodeksu cywilnego. Nadmierne podwyższenie wynagrodzenia pracownika w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych może być bowiem ocenione jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń. Zgodnie bowiem z orzeczeniem Sądu Apelacyjnego, „nadmiernemu uprzywilejowaniu płacowemu pracownika, które w prawie pracy mieściłoby się w ramach art. 353¹ k.c., w prawie ubezpieczeń społecznych, w którym pierwiastek publiczny zaznacza się bardzo wyraźnie, można przypisać - w okolicznościach każdego konkretnego wypadku - zamiar nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia albowiem alimentacyjny charakter tych świadczeń oraz zasada solidaryzmu wymagają, żeby płaca - stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki - nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy,

a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 września 2012 r., sygn. akt III AUa 420/12). Ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne może być w konkretnych okolicznościach uznane za nieważne z mocy art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k. p. jako dokonane z naruszeniem zasad współżycia społecznego. W konsekwencji nieważnością mogą być dotknięte jedynie uzgodnienia stron umowy dotyczące wynagrodzenia za pracę, przy zachowaniu ważności pozostałych postanowień umownych, ponieważ zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, „jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2009 r., sygn. akt I UK 19/09)

W przedmiotowej sprawie, gdzie tylko wynagrodzenie ustalone w umowie o pracę zostało zakwestionowane przez organ rentowy, rolą Sądu była ocena postanowień umownych dokonywana z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika, ale także interesu publicznego. Godziwość wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych musi być bowiem interpretowana przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych.

Na gruncie okoliczności rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy przyjął, iż wynagrodzenie za pracę odwołującej ustalone w zawartych przez strony umowach o pracę było godziwe do rodzaju, ilości i jakości pracy oraz wymaganych kwalifikacji. Jego wysokość była usprawiedliwiona aktualnymi potrzebami firmy. Podkreślenia wymaga, iż w zakres pracy odwołującej wchodziło wykonywanie telefonów, maili, wystawianie faktur dla innych firm, jeżdżenie do biura księgowego, zajmowanie się i kontrolowanie głównego projektem firmy związanego z M. T.. Sąd zważył, że odwołująca nie posiadała kierunkowego wykształcenia, a także doświadczenia zawodowego zdobytego w poprzednich firmach. Istotnym jednak jest, że ubezpieczona dysponowała bardzo dobrą znajomością języków obcych, co było niezbędne do wykonywania pracy u M. K. (1).

Nie zostało natomiast udowodnione, by wynagrodzenie A. R. zostało ustalone na poziomie odbiegającym od stawek rynkowych w sposób powodujący jego rażące wygórowanie, nie odpowiadające świadczonej pracy. ZUS nie przedstawił dowodów świadczących o tym, że zatrudnienie odwołującej byłoby dla spółki nieopłacalne, nieracjonalne i nielogiczne. Nie odnotowano, żeby spółka miała zaległości w płatnościach dla ZUS, Urzędu Skarbowego i zatrudnianych przez spółkę osob. Wynagrodzenia były płacone na czas.

Zdaniem Sądu, ocena materiału dowodowego nie może być poczytywana jako próba wyłudzenia świadczenia z organu rentowego. Na uwzględnienie zasługuje fakt, że odwołująca nie wysyłała pism do urzędów, instytucji, nie gromadziła dokumentów na komputerze, które byłyby przedstawiane do podpisu pracodawcy. Dlatego też Sąd na potrzeby niniejszego postępowania dysponował niewielkim materiałem dowodowym, jednak dokumenty zgromadzone w toku sprawy, a także wiarygodne zeznania świadka i przesłuchanie odwołujących wystarczyło do uznania, że obowiązki wykonywane przez ubezpieczoną pozwalały na osiągnięcie przez nią wynagrodzenie w kwocie 8.000,00 złotych. M. K. (1) nie zatrudnia wielu pracowników, którzy mogliby poświadczyć wykonywaną pracę przez odwołującą, co utrudniało postępowanie dowodowe. Jak wynika z twierdzeń i zeznań odwołującej się (nie zaprzeczonych przez organ rentowy), odwołująca posiada pewne doświadczenie w branży reklamowej, ponieważ jej partner zajmował się działalnością w takiej branży, a ona sama pomagała mu i towarzyszyła w wyjazdach służbowych.

Odwołujący prowadzi kilka firm, z których ma dochody i może sobie pozwolić na wypłacanie wynagrodzenia odwołującej w wysokości ustalonej przez strony stosunku pracy. Nawet w sytuacji, gdy firma (...) nie osiągała początkowo dochodów, to M. K. (1) dążył do rozwinięcia tej firmy i w nią inwestował, również poprzez zatrudnienie A. R.. Wynagrodzenie osiągnięte przez odwołującą nie wykraczało poza średnie wynagrodzenie w W. na samodzielnych stanowiskach pracowników wykonujących pracę inną niż fizyczna, co za tym idzie, nie było wygórowane i nie wykraczało poza godziwe. Ubezpieczona pracując na stanowisku stomatologa osiągałaby wyższe wynagrodzenie, aniżeli osiągnięte na podstawie umowy o pracę zawartej

z M. K. (1). Opłaca ona nadal odpowiednie składki, aby nie utracić statusu lekarza stomatologii. Nic nie stało na przeszkodzie, aby odwołująca się podjęła zatrudnienie jako stomatolog. Osiągałaby wtedy wynagrodzenie na podobnym poziomie. Wskazuje to na okoliczność, że odwołująca się nie zmierzała do wyłudzenia świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. Sąd w punkcie 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne odwołującej A. R. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek M. K. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) na podstawie umowy o pracę wynosi w okresie od dnia 30 września 2014 r. do dnia 13 października 2014 r. kwotę 6.000,00 złotych brutto miesięcznie, a od dnia 14 października 2014 r. kwotę 8.000,00 złotych brutto miesięcznie.

Ponadto w punkcie 2 wyroku Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz A. R. i M. K. (1) kwoty po 3.600,00 złotych dla każdego z odwołujących tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Z uwagi na fakt przegrania sprawy przez organ rentowy, Sąd zasądził powyższą kwotę zgodnie z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461 j. t.). Przy orzekaniu o kosztach Sąd wziął również pod uwagę, że niniejsza sprawa nie dotyczy roszczeń o świadczenie z ubezpieczenia, tylko o podstawy wymiaru składek, która jest inną przedmiotowo sprawą. Sąd zważył, że wartość przedmiotu sporu powinna decydować o zasądzeniu kwoty od strony wygrywającej proces. Składki na ubezpieczenie społeczne są obliczane od jednomiesięcznego wynagrodzenia, dlatego też Sąd wyszedł z założenia, że jest to sprawa podobna, jak o świadczenia powtarzające się, a więc bierze się pod uwagę wartość 12-krotności wynagrodzenia. Kwota wykraczała poza kwotę 50.000 złotych, gdzie stawka minimalna zgodnie z przytoczonym rozporządzeniem wynosi 3.600 złotych.

Zarządzenie:(...)